

“

*Steg for steg mot
en bedre hverdag
for rusmisbrukere*

RIO 20
ÅRSRAPPORT 16

“

*Vi tør gå
hele veien*

TAKK FOR STØTTEN I 2016

RIO

Helsedirektoratet

Helse Sør-Øst RHF
Helse Vest RHF
Helse Midt-Norge RHF
Helse Nord RHFFylkesmannen i Østfold
Fylkesmannen i Sogn og FjordaneBodø kommune
Drammen kommune
Fredrikstad kommune
Hamar kommune
Horten kommune
Hå kommune
Lørenskog kommune
Narvik kommune
Oslo kommune
Sola kommune
Stange kommune
Stavanger kommune
Tromsø kommune
Trondheim kommune
Tønsberg kommune
Ørskog kommune

KAFE X

Tromsø kommune, Byråd for helse og omsorg

IDRETT MOT RUS

Helsedirektoratet

PROSJEKT BARNEBLIKK/BLIKK FOR BARN

Helsedirektoratet

PROSJEKT RIO ReStart

Helsedirektoratet
Arbeids- og velferdsdirektoratet
Kristiansand kommune

FORSKNINGSPROSJEKT OM HEPATITT C-BEHANDLING TIL RUSAVHENGIGE

ExtraStiftelsen
Akershus Universitetssykehus HF

INNHOLD

DEL 01 VI ER RIO

02	TAKK FOR STØTTEN
04	SJEFENS TALE
06	VI ER RIO

DEL 02 MÅL OG MENING

08	STATUS FOR RUSFELTET
10	MÅL OG MÅLOPPNÅELSE

DEL 03 AKTIVITETER 2016

12	PROSJEKTER OG AKTIVITETER
13	KAFE X
15	RIO RESTART
16	FORSKNINGSPROSJEKT OM HEPATITT C
17	IDRETT MOT RUS
18	PROSJEKT BARNEBLIKK/BLIKK FOR BARN
19	AKTIVITETER I RUSFELTET
20	AKTIVITETSOVERSIKT

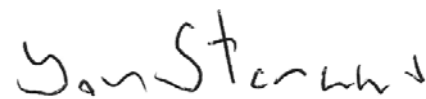
DEL 04 ÅRSREGNSKAP OG BERETNING

29	ÅRSBERETNING
30	ÅRSREGNSKAP
32	NOTER
34	RESULTATREGNSKAP RIO RESTART
34	RESULTATREGNSKAP KAFE X
35	RESULTATREGNSKAP PROSJEKT BARNEBLIKK/BLIKK FOR BARN
36	REVISORS BERETNING

KJÆRE ANSATTE, SAMARBEIDSPARTNERE, VENNER OG STØTTESPILLERE

Vi har tatt et skritt videre fra stakkarsliggjøring til et mer riktig ressursperspektiv. Jeg kommer aldri til å slutte å tro at alt er mulig.

Takk til alt og alle. Ser frem til et nytt utfordrende og spennende år.

Jon Storaas
DAGLIG LEDER

Sjefens tale

20 år! Et jubileringsår for RIO. Vi har hatt stor pågang fra tidligere rusavhengige som i dag jobber som frivillige. Vi har hatt et bredere fokus enn noen gang med tanke på at alt bør og må henge sammen. RIO leverer hver eneste dag. Takk til med- og motstandere. Sammen blir vi alle bedre.

I 2016 feiret
RIO 20 år som
brukerorganisasjon.
Det har vært en
enorm utvikling.

I 2016 feiret RIO 20 år som brukerorganisasjon. Det har vært en enorm utvikling der mange tidligere rusavhengige (eller virkelighetsfluktavhengige som jeg liker å si) har utviklet seg selv og feltet i samspill med brukere, fagfolk, byråkrater og politikere.

I de første årene snakket vi mest om mangelen på ettervern. Nå har vi et bredere perspektiv samtidig som det ettervernet fremdeles har høy prioritet. Hovedfokuset til RIO i 2016 har handlet om forvern, et integrert ettervern, møte rusavhengige på gata og i behandling, boligpolitikk, Hepatitt C, LAR, recovery og organisering av tjenestene. Vi mener fremdeles at individuell plan kan bli et genialt enkelt verktøy for helhetlig tjenester der alt henger sammen. Kommunikasjon og samhandling er fremdeles dette feltets største utfordring. Vi har også tatt til orde for å flytte bruk- og besittelse av illegale rusmidler ut av straffeloven og over til helserettede tiltak. Det er viktig at vi klarer å nå de som står utenfor tiltaksapparatet og får dem inn i ordnede forhold.

Forvern trenger vi med bakgrunn i at de som skal inn i behandling får tid til å forberede seg på hva behandling er. De trenger informasjon om ulike behandlingsmetoder for så å kunne velge ut fra det den enkelte mener passer for seg. Her har også vurderingsteam og behandlingstilbud anledning til å møte brukerne i en forberedelsesfase. Dette krever at vi etablerer boliger der 5 – 8 personer kan bo sammen i en bemannet bolig der aktivitet må stå høyt.

Et integrert ettervern i spesialisthelsetjenesten som handler om aktivitets- og arbeidsrettede tiltak må bli en del av behandlingen uansett behandlingsmetode. Vi har i 2016 samarbeidet tett med bruker- og pårørendeorganisasjoner, fagråd og politikere for å få et fokus på hepatitt C. Hepatitt C må prioriteres langt høyere enn i dag fra myndighetenes side, noe det er bred enighet om på feltet.

RIO startet gatelaget i 2015 og kom ordentlig i gang i 2016. Heidi Hansen, heretter kalt Gate-Hansen har jobbet en dag i uka på Prindsen. Der

møter hun brukere av deres mangfoldige tilbud. Her får vi viktig informasjon som vi igjen bruker når vi skal påvirke på systemnivå.

Vi besøkte en rekke behandlingstilbud i 2016 der vi holdt foredrag og veiledet ansatte og innlagte. Det er alltid en berikelse å undervise ansatte og innlagte samtidig. Det skaper utvikling alle veier. RIO har også i 2016 vært veldig opptatt av boligpolitikk. Det er fremdeles lavt prioritert å skaffe boliger til dem som av ulike årsaker har problemer med dette selv. Her er det store utfordringer. De bør ha med seg en mest mulig normal bolig gjennom et behandlingsforløp.

I 2016 har vi registrert at flere og flere blir enig med oss om utfordringene i LAR. I LAR som i all annen rusbehandling trenger man et langt bedre oppfølgingsapparat som legger til rette for aktivitets- og arbeidsrettede tiltak. Vi mener, som heldigvis flere og flere er enig med oss i, at å bare gi medisiner uten annen type oppfølging er feil. At man i tillegg har et LAR-regime helt på systemets premisser er lite gledelig i disse brukermedvirkningstider. Veldig mange ønsker å trappes ned på medisiner som gis i LAR. Gledelig å se at man har begynt å tilrettelegge for dette tross stor motstand for bare kort tid siden. LAR er og skal være et likeverdig tilbud. Dette har RIO alltid ment. Vi var, da det startet opp veldig kritisk til at medisinen i seg selv skulle være den store løsningen. RIO har møtt stor motstand på veien. Dette tåler vi godt. Det viktigste er at brukerne får det bedre, at organisasjonene kommuniserer bedre enn tidligere og at LAR-pasienter får et løft.

RIO har seilet med på recoverybølgen. Vi har bidratt med mange foredrag der dette har vært tema. RIO har alltid vært en recoveryrettet organisasjon og ser med glede at store deler av feltet følger etter. Likevel vil jeg berømme boken «Et bedre liv». Historier, erfaringer og forskning om recovery ved rusmiddelbruk og psykiske helseproblemer. Jeg fikk anledningen til å analysere 15 virkelige historier fra tidligere ROP-pasienter på et seminar boken ble lansert. Jeg ble oppriktig glad av å lese den da den bekrefter mye av det RIO står for. Løp og kjøp?

VI ER RIO

RIO er en ruspolitisk organisasjon som består av tidligere rusmisbrukere med høy kompetanse på rusfeltet. Vi har egne erfaringer, utdanning og kontinuerlig kontakt med behandlingsapparatet, rusmiljøer, brukergrupper, ulike fagmiljøer og myndigheter. Vårt formål er å påvirke fagfolk, byråkrater og politikere slik at personer med rusproblemer får tilrettelagt veien tilbake til samfunnet gjennom et mangfoldig behandlingstilbud og en individuell tilrettelagt integreringsprosess.

ANSATTE

JON STORAAS

RANDI SOLHEIM

LINE LANGSHOLT

ASBJØRN LARSEN

ANSATTE

Pr. 31.12. bestod RIO av 12, 2 årsverk.

FRIVILLIGE

RIO har gjennom året fått mange nye frivillige som igjen bidrar til å utvikle rusfeltet på bakgrunn av egne erfaringer. Mange bruker sin frivillige innsats som et springbrett ut i arbeidslivet. Vi er helt avhengig av de frivillige for å være mange nok til å påvirke bredt.

SLIK JOBBER VI

Vi samhandler med alle på rusfeltet og strekker oss etter det vi kan enes om. Vi mener at uenighet er nøkkelen til utvikling. Vi er opptatt av samhandling mellom spesialisthelsetjenesten, kommunene, NAV og sivilsamfunnet. Derfor er vårt arbeid på ett nivå viktig for andre nivåer. Vi er opptatt av å formidle kunnskap og meninger fra kommuner i bygd og by opp til storting,

regjering og overnasjonale organer. Vi er landsdekkende uten lokallag og jobber langt utover egne bosteder.

RIO I NORGE

Vi reiser rundt i hele landet og bidrar på konferanser og seminarer. Vi samarbeider tett med fylkesmenn og påvirker på denne måten alle landets kommuner. Videre underviser vi på universiteter og høyskoler, og arrangerer heldagskurs for NAV-kommuner. Dette i tillegg til å delta i ansvarsgrupper og oppfølging av brukere og pårørende på individnivå.

Vi deltar i brukerutvalg og fagråd i spesialisthelsetjenesten. Sammenlagt sitter vi i 20 brukerutvalg, 2 brukerforum og 6 fagråd i spesialisthelsetjenesten. Vårt arbeid berører tjenester som omfatter alle personer med rusproblemer i Norge. Vi er aktive medlemmer i ACTIS - Rusfeltets samarbeidsorgan. Gjennom

engasjert deltagelse og diskusjon påvirker vi sekretariat og medlemsvirksomheter hos dem. Vi har også en rekke styreverv.

RIO I VERDEN

Vi er med i Nordisk alkohol- og narkotikapolitisk nettverk, Europeans for Action on Drugs, Recovered Users Network og EuroCare. Disse organisasjonene er internasjonale paraplyorganisasjoner med forebyggings- og rehabiliteringsperspektiv. I 2016 begynte vi arbeidet vårt med å bli tatt opp som affilert medlem i Dianova International, en internasjonal paraplyorganisasjon som arbeider med rusrelaterte spørsmål.

Vi har vært medvirkende til arrangering av «side-events», ledet panel og holdt presentasjoner på internasjonale overnasjonale organer. RIO har svart på flere relevante høringer i året som gikk. Vi deltok også på selve toppmøtet som den eneste norske brukerorganisasjonen, og vi deltar på FNs

narkotikakommisjon i Wien hvert år. På denne måten får vi hentet inn kompetanse fra vårt voksende internasjonale nettverk, noe som setter oss i stand til å se Norge med internasjonale øyne. Og best av alt, vi får vært med å påvirke internasjonal politikk.

RIO MÅLES PÅ AKTIVITET

RIO har valgt bort registrering av flest mulig inaktive medlemmer. Derfor har vi valgt å bli målt på aktivitet. Dette innebærer at vi, som de andre brukerorganisasjonene, må være dyktige til å samarbeide med andre og være observante overfor hvilke behov som ligger til brukergruppen. RIO ønsker å ivareta rettighetene til alle rusavhengige. Også de som er uenig med oss i enkelte saker.

RIO er avhengig av frivillighet for å være sterke nok, og mange nok, til å påvirke.

HEIDI HANSEN

ERIK HOLM

BENTE RØSTAD

KENNETH A. JOHANSEN

JENNY KJØNNÅS

EVA PAY

JIMMY PEDERSEN

NINA ROSSING

SIV-ELIN REITAN

MÅL OG MENING

Rusfeltet har fortsatt vært preget av dårlig organisering, noe som til syvende og sist går utover brukerne. Det foregår livlige debatter, ofte sentrert rundt små saker. RIO har løftet saker som vil være av praktisk betydning for mange brukere, og jobbet strategisk mot bestemte mål.

STATUS FOR RUSFELTET I 2016

Det var ingen nedgang i overdosedødeligheten i året som gikk. Utrolig trist. Folk dør stort sett før ved avbrudd, eller etter behandling nesten uavhengig av type behandling. Så godt som halvparten av rusavhengige ved avsluttet behandling står uten bolig.

Det største problemet på feltet er fortsatt at de ulike tiltakene ikke henger godt nok sammen.

Vi trenger en strategi som får flere inn i behandling, setter dem i stand til livet etter og ikke slipper de før de er klar for det.

Nye stemmer har gjort sitt inntog på rusfeltet, noe som har bidratt til mer spalteplass i media. Dette er i utgangspunktet bra. Det er viktig at vi får en offentlig debatt og alle skal med. Samtidig har ordskiftet vist tendenser til å handle litt vel mye om små symboltunge saker, fremfor viktige retningsvalg for rusfeltet.

Det største problemet på feltet er fortsatt at de ulike tiltakene ikke henger godt nok sammen. Hodet vet ikke hva halen gjør. Trygg og strategisk ledelse er viktig for å møte utfordringene vi står overfor.

Dette har RIO gjort for å endre status

RIO hev seg inn i den offentlige debatten. Vi har skrevet kronikker, deltatt i radiodebatter, nyhets-sendinger, politiske debatter og mye mer. Det var viktig for oss å dreie ordskiftet mot de viktige prioriteringene som vil hjelpe flest brukere, på best mulig måte. Derfor har vi stort sett viet

2016 til å fokusere på helhetlige strategier og veivalg for feltet. Alle nivåer av tiltaksapparatet er like viktige, fra skadereuserende tiltak til behandling og ettervern.

Så avdekket vi at Oslo og Trondheim kommune ikke brukte midlene som fulgte med opptrappingsplanen til rustiltak. Dette var nedslående, og vi har bedt om at regjeringen øremerker rus-pengene når lokalpolitikere stjeler penger fra brukerne.

RIO har i 2016 vært opptatt av å få bruk- og besittelse ut av straffeloven etter Portugal-modellen. Samtidig har vi tatt til orde for å utvikle lavterskel substitusjonsbehandling, gjerne lagt til feltpleien, for å redusere sykkelighet og dødelighet samtidig som flest mulig kommer inn i en form for behandling. Dette sammen med bedre behandlingsskapasitet og integrerte for- og ettervern mener vi er fornuftige prioriteringer. Så fortsatte vi med å ansvarliggjøre politikere med å skaffe alle i landet vårt et sted å bo.

MÅL OG MÅLOPPNÅELSE

RIOs formål er å formidle kunnskap til politikere, byråkrater og fagfolk, slik at vi sammen kan utvikle og påvirke til at rusmisbrukere får de tjenestene de trenger når de trenger det.

RIOs MÅL I 2016:

1

Påvirke politikere og fagbyråkrater til utbygging av integrerte for- og ettervern til behandling.

Handlingsplan:

- Invitere oss selv inn til møter med helse- og omsorgsdepartementet og presentere våre forslag til finansiering av integrerte for- og ettervern
- Gjenta i media viktigheten av utbygging av integrerte for- og ettervern
- Invitere oss inn til møter med politiske partier for å presentere våre forslag til utbygging av integrerte for- og ettervern

MÅLOPPNÅELSE:

- Vi har invitert oss inn og presentert våre forslag til finansiering av integrerte for- og ettervern hos helse- og omsorgsdepartementet
- Vi har skrevet i flere aviser og gjentatt mange ganger i media viktigheten av utbygging av integrerte for- og ettervern
- Vi har invitert oss inn og hatt møter med politiske partier og presentert våre forslag til utbygging av integrerte for- og ettervern.

Vi har gjort alt vi planla å gjøre og ser med glede at flere partier har tatt inn våre innspill om ettervern i sine parti-programmer.

2

Påvirke helseforetak og private rusinstitusjoner til å inkludere flere sosiale aktiviteter i sin behandling, slik at alle rusinstitusjoner har et aktivitetspreget tilbud.

Handlingsplan:

- Etablere samarbeidsavtaler/brukerråd med flere private avtalepartnere
- Melde inn saker i brukerutvalg/brukerråd i helseforetak der vi sitter

MÅLOPPNÅELSE

- Vi har etablert samarbeidsavtaler/brukerråd med flere private avtalepartnere, deriblant a-klinikkene i Oslo og Blå Kors. De terapeutiske samfunnene har respondert negativt på våre forslag om brukerutvalg/brukerråd.
- Vi har meldt inn flere saker hva angår innhold i behandling ved brukerutvalg der vi deltar. Oslo Universitetssykehus HF og A-hus er eksempler her.

Vi har fulgt handlingsplanen, men har fortsatt for lite dialog med flere av de private aktørene. Etter forespørsel har det vært utviklet en rapport i Helse Sør-Øst på hvordan brukermedvirkning er ivaretatt hos de private. Rapporten gir ikke grunn til optimisme.

3

Være gatenære for å få informasjon om brukernes behov.

Handlingsplan:

- En av våre ansatte skal arbeide dag i uken på Prindsen i Oslo kommune

MÅLOPPNÅELSE

- En av våre ansatte har arbeidet en dag i uken på Prindsen i Oslo kommune, noe som har gjort oss mer gatenære og gitt oss mer informasjon om brukernes behov.

PROSJEKTER OG AKTIVITETER

Kafe X

RIO i samarbeid med andre aktører forsetter suksessen med nettverkskafe i Tromsø. To årsverk, ved siden av mye frivillighet, har bidratt til at kafeen er i god utvikling. I 2016 var det 12 år siden kafeen åpnet.

Ustabile eller manglende sosiale nettverk og aktivitetsproblemer representerer noen av de største utfordringene med å bli habiliteret eller rehabilitert i Norge i dag. Kafe X har vist seg som et effektivt tiltak for å hjelpe på dette, samt med å gi tidligere rusavhengige et best mulig utgangspunkt for en videre positiv rehabilitering med rusfrihet som mål.

Kafe X åpnet dørene i 2004 og var Norges første brukerstyrte rusfrie møteplass. Siden da har personer med rusutfordringer fått hjelp med nettverksbygging i trygge og sosiale omgivelser. Tiltaket har utviklet seg til å bli en viktig del av det totale rehabiliteringstilbudet i Tromsø kommune.

Gjennom å ha blitt brukt som praksisplass for personer under utdanning innenfor helsefeltet har mange av våre gjester blitt hjulpet tilbake til ordinært arbeid, skole, eller til å komme i gang med andre meningsfulle aktiviteter.

Uten den oppslutningen som Tromsøs befolkning bidrar med ville ikke kafeen fungert, det være seg næringsliv eller mannen i gata. Jo flere av Tromsøs befolkning som bruker kafeen, jo bedre blir tilbudet også til kafeens andre brukere.

FAKTA

FORMÅL

Kafe X skal være en del av rehabiliteringen for rusavhengige gjennom aktivitetstrening, sosial trening og nettverksbygging.

MÅLGRUPPE

Rusavhengige og psykisk syke som er eller har vært i behandling eller soning, og som har et ønske om et stabilt og meningsfullt liv.

DELTAKERE/GJESTER

Kafeen hadde i 2016 4 241 besøk, en økning på 1 722 besøk siden 2015.

SAMARBEIDSPARTNERE

Våre viktigste samarbeidspartnere er Tromsø kommune med fast tilskudd og lokaler. I tillegg bidrar Marborg, Tromsø Open Air festival og mange av Tromsøs losjer, foreninger og lag.

FRIVILLIGE

Frivillige har bidratt med 407 timer i 2016, og en har vært på tiltak og bidratt med 120 timer.

ANSATTE

Nina Rossing, delt leder
Jimmy Pedersen, delt leder
Tilsammen 2 årsverk pr. 31.12.

RESULTATREGNSKAP

Regnskapet er inkludert i RIOs årsregnskap og finnes på side 34.

RIO RESTART

Prosjektet er RIOs eksempel på hvordan ettervern kan drives på en effektiv måte med gode resultater. Pågangen fra målgruppen har økt fra år til år, noe som viser at ettervern etter endt soning eller behandling er en mangelvare.

TEKST: EIRIK VIGSNES / FOTO: KJELL INGE SØREIDE

To dager i uken er det arbeidstrening på Bragdøya. Bente Karlsen Røstad, prosjektleder i RIO ReStart, og frivillige arbeidsledere fra Bragdøya kystlag hjelper til for å gi deltakerne et best mulig utbytte av innsatsen ute på øya. En dag i uken er viet kurs og selvutvikling. Da får deltakerne instruksjon og undervisning i alt fra personlig økonomi til båtførerbevis og dykker-sertifikat. Fredag er felles turdag, da settes kursen for hav eller hei.

Mellom to stoler

Rusfrihet, arbeid og et verdig liv er målet ettervernsprogrammet RIO ReStart har for alle deltakerne. For å få plass må man være rusfri og forplikte seg på å stille på jobb fem dager i uken.

– De fleste ettervernstilbud for rusmisbrukere har enten et institusjonspreg med liten frihet for den enkelte eller det motsatte; frivillige tilbud hvor det ikke stilles krav. Mange har behov for noe midt i mellom og faller mellom to stoler. RIO ReStart er utformet av og for tidligere

rusmisbrukere. Faste rammer, forpliktende deltakelse og personlig ansvar er kjernen, sier Røstad.

– Deltakerne bor for seg selv. De må stå opp om morgenen, smøre seg niste og stille på jobb. Vi møter hverdagens utfordringer sammen, deler motgang og medgang. Sakte, men sikkert bygger den enkelte tro på seg selv. Målet er det samme for alle; fullføre skolegang, få seg jobb og et liv hvor ikke rusen styrer, sier Røstad.

Mestring

– Etter 15 år med rus er jeg klar for et nytt liv. Veien tilbake til rusen er kort og jeg trenger faste rammer og et nettverk for å lykkes. Det sier Trond (42). Han kom til Bragdøya våren 2016 etter å ha vært på rusavvenning.

Hver morgen går turen til Bragdøya, hvor arbeidsoppgaver og godt samhold venter. Han er med på å restaurere båter, bygge kajakk og drive vedlike hold sammen med andre RIO ReStartdeltakere og frivillige fra Bragdøya kystlag. Trond har vært

rusfri i nesten et år. Han drømmer om et helt vanlig A4-liv med jobb, bolig og familie, men utfordringene er mange.

– Det er vanskeligere å etablere et normalt liv enn å kutte rusen. Jeg har prøvd flere ganger. Du stiller på bar bakke og må bygge alt opp fra grunnen av. Etterverns-tilbudet til RIO ReStart er midt i blinken for meg. Her er vi mange i samme båt. Vi opplever mange av de samme problemene og støtter hverandre på veien, sier Trond. Anne Grethe (50) har vært to ganger inne og ute av rushelvet. Som 34-åring klarte hun å bryte med et rusmisbruk som hadde pågått i over 20 år, også etter at hun stiftet familie. Et tilbakefall førte henne tilbake til rusen. Hun mistet hjemmet, barna – og seg selv.

– En dag våknet jeg opp på Akutten, forslått og nedbrutt. Livet mitt var i grus. En hjelpende hånd fikk meg på avvenningsklinik. Jeg hadde vært rusfri ett år da jeg kom til RIO ReStart. Nå opplever jeg at jeg har fått en siste sjanse til å få tilværelsen på rett kjøligjen, sier Anne Grethe. Hun sier

På Bragdøya lærer deltakerne å seile med små og store båter.

Nybygging og vedlikehold av båter og bygninger er hverdagen for RIO ReStart-deltakerne på Bragdøya. Her utføres fysisk og håndverksmessig skikkelig arbeid i samarbeid med Bragdøya kystlag og frivillige.

En ferdigstilt kajakk er klar for sjøsetting.

at faste rutiner, personlig ansvar og et forpliktende fellesskap er RIO ReStarts suksessfaktorer. – Du får kraft og motivasjon til ikke å gi opp. En rusmisbruker bærer på mye skam og nederlagsfølelse, særlig vi som er kvinner og mødre. Bente og de andre i teamet gir oss tilbake troen på oss selv. Vi skal klare det. Jeg skal tilbake til en normal tilværelse med jobb, familie og forpliktelser, sier Anne Grethe.

Fredrik (32) har vært med i RIO ReStarts program i ett år. Han har slitt med rus siden han var 14 år. Som 22åring kuttet han stoffmisbruket og tok høyere utdanning. Men stoff ble byttet ut med alkohol og livet gikk på ny i stå. Etter et opphold på avvenningsklinik fikk han høre om RIO ReStart.

– Jeg trengte et miljø med trygge rammer og mennesker som kunne motivere meg til å kjempe for et nytt og meningsfullt liv uten rus. RIO ReStart drives av mennesker med tidligere ruserfaring. De kjenner fallgruvne og vet hva som skal til for å lykkes. Det er en stor jobb å få rusen ut av hode og sinn. Bente og de andre lederne stiller krav til deg samtidig som de inspirerer deltakerne og gir dem motivasjon til å vinne kampen. Jeg har fått tilbake tro på meg selv, sier Fredrik.

RIO ReStart forstår prosessen

Sigbjørn Ubostad i Bragdøya kystlag er bindeleddet mellom RIO ReStart og kystlaget. Han har fulgt programmet fra starten av. Han opplever at deltakerne vokser under oppholdet på Bragdøya.

– Takhøyden her ute er stor. De blir med i et levende miljø hvor det skjer ting hele tiden. Mange virker bortkomne når de kommer og trygge på seg selv når de drar. Det er godt å se, sier han.

Dette sier andre ressurspersoner som jobber tett med RIO ReStart:

Øyvind Hope, virksomhetsleder i ressursenteret Batteriet, samarbeider med RIO ReStart i et faglig nettverk. Han har dette å si om programmet:

– RIO ReStarts opplegg kan revolusjonere rusomsorgen i Norge. Deres egen brukererfaring gjør at de på en helt spesiell måte forstår prosessen med å bli rusfri.

Steinar Wehus, partner i Regnskaps Compagniet, holder kurs i personlig økonomi for deltakerne. – I RIO ReStart er det mennesker som har levd hele livet i en svart økonomi. Jeg gir dem kunnskap i grunnleggende personlig økonomi slik at de klarer seg greit i sitt nye liv, sier Wehus.

– RIO ReStart tar i mot innsatte etter soning og også under frigang som er en del av soningen. De har et flott tilbud med et helhetlig fokus, sier tilbakeføringskoordinator i Kriminalomsorgen, Greta Birkeland. Hun arbeider med tilbakeføring av innsatte etter soning og samarbeider med blant andre Nav, helsevesen, boligformidling, behandlingsinstitusjoner og frivillige organisasjoner.

Sigbjørn Ubostad i Bragdøya kystlag og Bente Karlsen Røstad i RIO ReStart.

FAKTA

FORMÅL

RIO ReStart skal være en del av rehabiliteringen for rusavhengige på vei til ett rusfritt liv gjennom mestring og arbeidstrening.

MÅLGRUPPE

Rusavhengige som har gjennomført behandling eller soning, og har et ønske og et mål om et rusfritt, stabilt og meningsfullt liv.

TILBUD

RIO ReStart tilbyr arbeidstrening gjennom arbeidsoppgaver tildelt av Bragdøya kystlag som består i restaurering av bygningsmasse, hytter og båter og vedlikehold av turløypene på Bragdøya. Det finnes blant annet båtbyggeri, snekkerverksted, mekanisk verksted og gårdsbruk. Vi bruker aktiviteter, sosialt samvær, gruppeundervisning og nettverksbygging som verktøy i mestrings-trening.

DELTAKERE

Prosjektet hadde 20 deltakere i 2016 hvorav av 16 er ferdige. Av disse 16 har tre deltakere begynt på skole, fire er i arbeidspraksis og fire i ordinært arbeid.

SAMARBEIDSPARTNERE

Bragdøya kystlag, det største kystlaget i Norge, er vår viktigste samarbeidspartner. Kystlaget stiller alle øyas fasiliteter til disposisjon som gir deltakerne mange og varierte oppgaver. Dette fører til et lærerikt og sosialt fellesskap for begge parter. Vi må også nevne Varodd, NAV, Gatejuristen, Kirkens Bymisjon og Kriminalomsorg i frihet.

FRIVILLIGE

Ca. 10 frivillige har i 2016 bidratt med 2000 timer.

ANSATTE

Bente Karlsen Røstad, prosjektleder Jenny Beate Kjønås, aktivitetsleder Til sammen 1,5 årsverk pr. 31.12.

RESULTATREGNSKAP

Regnskapet er inkludert i RIOs årsregnskap og finnes på side 34.

FORSKNINGSPROSJEKT OM HEPATITT C- BEHANDLING TIL RUSAVHENGIGE

Vi var ikke i tvil om at det var riktig å bidra til dette prosjektet som godkjent søkerorganisasjon hos Extrastiftelsen. Dette 3-årige forskningsprosjektet startet i april 2014 med doktorgradsprogram på Akershus universitetssykehus, infeksjonsavdelingen.

Hepatitt C-virus (HCV) er globalt en av de viktigste årsakene til kronisk leversykdom. Kronisk HCV infeksjon kan over tid føre til utvikling av levercirrhose og primærleverkreft. I Norge er minst 20 000 personer kronisk infiserte og mesteparten av smitteoverføringen har skjedd hos rusmiddelbrukere gjennom deling av urene sprøyter og annet brukerstyr. Det finnes nå effektiv moderne HCV-behandling som kan kurere mer enn 90 % uten bivirkninger av betydning. Så langt er det få rusmiddelbrukere som har fått tilgang til behandling, og vi ser derfor en økende sykdomsbyrde i denne populasjonen.

Dette prosjektet består av tre deler:

Opptak til HCV behandling hos pasienter som har mottatt legemiddellassistert rehabilitering (LAR).

Opptak til HCV behandling blant aktive rusmiddelbrukere har så langt vært svært lavt, men dette er ikke undersøkt i populasjonen som har mottatt LAR. Gjennom kobling av det norske reseptregisteret og meldesystemet for smittsomme sykdommer har vi undersøkt andelen av LAR

pasienter med HCV som har mottatt HCV behandling mellom 2004 og 2013. Vi har undersøkt endringer i behandlingsopptaket over tid og faktorer assosiert med HCV behandling.

HCV reinfeksjon etter vellykket behandling

Det finnes lite langtidsdata om forekomsten av reinfeksjon etter gjennomført HCV behandling. Vi har gjennomført en langtidsoppfølging av norske pasienter som ble behandlet i en skandinavisk behandlingsstudie i 2004-06 (NORTH-C) og kartlagt forekomsten av tilbakefall til rusmiddelbruk og HCV reinfeksjon i denne populasjonen.

Endringer i rusatferd under HCV behandling

Forekomsten av HCV reinfeksjon vil avhenge av eventuell risikoatferd etter gjennomført behandling. Denne risikoen vil kanskje kunne reduseres gjennom kontakt med helsepersonell. Gjennom den internasjonale ACTIVATE-studien har aktive rusmiddelbrukere blitt behandlet for HCV i åtte land. Vi har sett på endringer i selvrapportert rusatferd (deling av urene sprøyter og brukerstyr) underveis og etter behandlingen.

FAKTA

PROSJEKTLEDER

Olav Dalgård, overlege og professor

STIPENDIAT

Ola Håvard Midgard, lege og stipendiat

RESULTATREGNSKAP

Regnskapet er ikke inkludert i RIOs årsregnskap.

Hepatitt C-virus er globalt en av de viktigste årsakene til kronisk leversykdom.

Idrett MOT Rus

Fellesskap gjennom aktivitet og gode opplevelser gir en god plattform for endring og utvikling på veien til et rusfritt liv. Vi vet at mestring gjennom sosial aktivitet øker selvfølelse og reduserer angst. Idrett MOT Rus har vært arrangert hvert år siden 1999.

Målet med idrett mot rus er å bruke sport aktivt for å hjelpe folk tilbake til samfunnet. Dette gjør de ved å synliggjøre seg som ressurser for seg selv og lokalsamfunnet. Deltakerne får økt tro på egne ferdigheter og oppmuntres til aktivitet i samspill med andre. Aktivitet sammen med andre skal motivere og bidra til økt tro på egne ressurser. Disse ressursene viser man omverden. Idrett MOT Rus skal motvirke stigmatiseringen som er til hinder for rehabilitering og tilbakevending til et normalt liv.

Idrett MOT Rus er landsdekkende fra Tromsø og Narvik i nord til Kristiansand i sør, Bergen og Stavanger i vest, og Østfold i øst. Vi har klart å bygge ut Idrett MOT Rus i 14 av 19 mulige fylker, noe vi synes er bra. Institusjonene i alle 19 fylkene har tilbud om deltakelse.

Noen steder i landet er Idrett MOT Rus et ukentlig tilbud, andre steder et tilbud noen ganger i året. Felles for alle er et hovedarrangement som arrangeres samtidig i september hvert år. Det har også en gang i året siden 2010 vært arrangert et nasjonalt arrangement på Vallhall i Oslo.

Mange lokale idrettslag drar lasset sammen med oss, og opplever dette som en berikelse.

FAKTA

FORMÅL

Formålet er å gi deltakerne økt tro på egne ferdigheter og oppmuntre til aktivitet i samspill med andre.

MÅLGRUPPE

Rusavhengige som befinner seg i en rusfri livsfase. Deltakerne rekrutteres fra fengsler og behandlingsinstitusjoner.

DELTAKERE

1578 personer har deltatt på de ulike arrangementene i 2016. Mindre arrangementer har ikke registrert deltagelsen.

SAMARBEIDSPARTNERE

Idrett MOT Rus er et samarbeid mellom RIO, Civitan og Norsk idrett samt lokal idrett rundt omkring i landet.

RESULTATREGNSKAP

Regnskapet er ikke inkludert i RIOs årsregnskap.

Idrett MOT Rus skal motvirke stigmatiseringen som er til hinder for rehabilitering og tilbakevending til et normalt liv.

PROSJEKT BARNEBLIKK /BLIKK FOR BARN

Barneblikk handler om å få tak i barnas syn på foreldre, hjelpeapparat og egen situasjon. Blikk for barn er å gjøre disse barna mer synlige for hjelpeapparatet, foreldre og andre voksne.

Foto: Filmmakeriet AS

Novellefilmen «For Linnea» har til hensikt å synliggjøre barns situasjon, stimulere til ettertanke, refleksjon og økt handlekraft hos alle voksne. Filmen kan også brukes som illustrasjon på ulike former for samspill og kommunikasjon.

Etter at filmen ble ferdigstilt i mars 2015 har den blitt presentert i forskjellige relevante fora, og har blitt brukt som utgangspunkt for videre erfaringsinnsamling fra alle de tre målgruppene i prosjektet, foreldre, barn og profesjonelle. Dette

har skjedd gjennom at tilskuere blir bedt om formidle sine tanker og reaksjoner på filmen skriftlig umiddelbart etter visning. Dette, sammen med erfaringskunnskap fra RIO og BAR, forskningsintervju og etablert kunnskap dannet grunnlaget for kunnskapsheftet. Filmen og heftet understøtter og utfyller hverandre. Heftet løfter fram den underliggende kunnskapen i filmen i renere form. Det inneholder tema til refleksjon og diskusjon. I tillegg kommer en tekst som tydeliggjør spedbarnets perspektiv med illustrasjoner av Ane Hem.

FAKTA

FORMÅL

Prosjektet skal synliggjøre barn som pårørende og øke profesjonelles kompetanse til å oppdage og håndtere bekymringsfulle oppvekstssituasjoner. Det skal også gjøre kunnskapen om foreldreskap, rus og barns behov lett tilgjengelig ved bruk av film, illustrasjoner og språk.

MÅLGRUPPE

Fagpersoner og studenter i helse- og omsorgstjenestene. Pedagogisk personell. Barn og foreldre med ruserfaring og andre pårørende.

SAMARBEIDSPARTNERE

Prosjektet er et samarbeid mellom RIO, BAR, MOSAIKK-prosjektet og Filmmakeriet AS. Hensikten er å forene bruker- og forskningskunnskap samt og styrke brukerperspektivet i produksjon og formidling av kunnskap.

PROSJEKTLEDER

Kerstin Søderstrøm, barnepsykolog og forsker ved Høgskolen i Lillehammer og Sykehuset Innlandet.

FRIVILLIGE

699 timer i 2016.

RESULTATREGNSKAP

Regnskapet er inkludert i RIOs årsregnskap og finnes på side 35.

AKTIVITETER I RUS- OG PSYKISK HELSEFELT

I 2016 registrerte vi 14 468 timer i felt som tilsvarer 8,7 årsverk hvorav 1,4 årsverk er arbeid fra frivillige.

Vi har i 2016 påvirket politikere, fagfolk og byråkrater i og utenfor Norge for at flest mulig brukere skal ha best mulige tilbud. Vi har engasjert oss mye politisk og har bidratt i styringsgrupper, arbeidsgrupper, brukerutvalg og brukerråd. Du har trolig sett og hørt oss i media også. Vi har undervist ved høyskoler, universiteter og fagskoler. Og vi fortsetter vår satsing på sosiale medier.

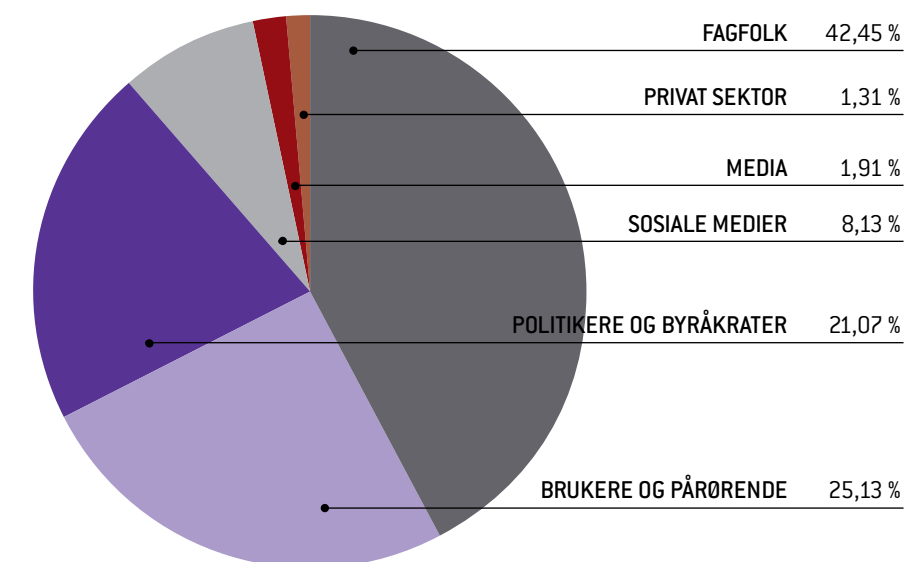
På side 20 finner du en oversikt over hvor vi har arbeidet. Hvert punkt består gjerne av flere aktiviteter og løpende kontakt med tjenestene. Så vil du også kunne se hvor mange timer vi har brukt i felt internasjonalt, nasjonalt, og fordelt på regioner og fylker.

SATSINGSOMRÅDER

I tillegg til registrering av hvor mye vi jobber hvor, måler vi aktivitet på ulike satsingsområder.

RIO er en interesseorganisasjon som skal påvirke på systemnivå til det beste for brukerne. Da trenger vi å påvirke beslutningsnivåene, men også hele veien i tiltaksapparatet frem til brukerne. Slik vi ser det tas de fleste beslutninger av fagfolk, fagbyråkrater og politikere. De 14 468 timene er fordelt på følgende satsingsområder.

DEN PROSENTVISE FORDELINGEN KAN DERE LESE AV HER:

AKTIVITETSOVERSIKT

INTERNASJONALT / 620 TIMER

Dianova Portugal	Veiledning om rusfeltet i Norge
Det europeiske overvåkingscenteret for rus- og rusavhengighet (EMCDDA)	Oversette tekst til forskningsprosjekt
Europeans for action on drugs (EURAD)	Arbeidsgruppe om UNGASS-høring
Europeans for action on drugs (EURAD)	SWOT analyse
Europeans for action on drugs (EURAD)	Kompetansedeling
EXIT (Dianova magasin)	Publisert artikkel om helsekommunikasjon
Gatemagasinet Issue	Studietur til London
Ghent Universitet	Doktorgradsarbeid
Ghent Universitet	Forelesning
INSHU	Internasjonal konferanse om hepatitt C
Prof. Gerd De Joos (Nederland)	Skrevet artikkel for Universitetet i Bucharesti
Rahmstadt Universitet	Veiledning tyske studenter
FN-toppmøtet om narkotika (Ungass)	Deltagelse på toppmøtet i New York
FN-toppmøtet om narkotika (Ungass)	Administrativt arbeid i forbindelse med deltagelse
FN-kontoret for narkotika og kriminalitet.	Deltagelse på narkotikakommisjonen i Wien

NASJONALT / 6423 TIMER

Abbvie	Konsultasjon Hepatitt C
Actis	Kongress
Actis	Introdusere Dianova
Actis	Diverse samarbeidsmøter
Actis	Lederkurs
Actis	Konferanse
Adresseavisa	Kronikk om «ut av LAR»
Aftenposten	Kronikk om bortvisning
Aftenposten	Replikke om heroinassistert behandling
Agenda Magasin	Kronikk om avkriminalisering
A-Larm	Samarbeidsmøte
Apeland	Konsultasjoner
Arbeiderpartiet	Innspill om ruspolitikk
Arbeids- og sosialdepartementet	Møte statsråden
Arbeids- og sosialdepartementet	Samarbeidsforum
Arbeids- og sosialdepartementet	Høringer
Arbeids- og sosialdepartementet	Samarbeidsforum
Arbeids- og sosialdepartementet	Høringer
Arbeids- og sosialdepartementet	Brukerråd
Arbeids- og sosialdepartementet	Arbeidsgrupper
Arbeids- og sosialdepartementet	Høring AAP
Arbeids- og sosialkomiteen	Høringer
Barn av Rusmisbrukere	Diverse samarbeidsmøter
Barne- og likestillingsdepartementet	Høringer
Barneombudet	Konsultasjoner
Barneombudet	Møter og konsultasjoner om gravide i LAR

Brukerorganisasjonene	Sendt innspill til diverse høringer
BUFDIR	Konsultasjoner om rusomsorg
Dag & Tid	Kronikk om høyres partiprogram
Dagbladet	Kronikk
Dagbladet	Kronikk om heroinassistert behandling
Dagens medisin	Kronikk
Dagsavisen	Kronikk «La oss snakke om LAR-barna»
Det skjer ikke mitt barn	Konferanse
Diakonhjemmet Høgskole	Forelesning
Faglig forum	Konferanse rus og psykisk helse
Fagrådet rusfeltets hovedorganisasjon	Nettverk brukerorganisasjoner
Fagrådet rusfeltets hovedorganisasjon	Konferanse
Fagrådet rusfeltets hovedorganisasjon	Konferanse Recovery
Fagrådet rusfeltets hovedorganisasjon	Møte om medlemskap
Forbundet mot rusgift (FMR=)	Samtale med frivillige
Forbundet mot rusgift (FMR=)	Konferanse
Foreningen Human Narkotika-politikk (FHN)	Telefonkonsultasjoner om Addictologiakademiet
Fotballstiftelsen	Styremøte
Fremskrittspartiet (FrP)	Konsultasjoner opptrappingsplanen
Helse- og Omsorgsdepartementet	Høring opptrappingsplanen
Helse- og Omsorgsdepartementet	Møte med politisk rådgiver
Helse- og Omsorgsdepartementet	Høring forskrift poliklinisk betaling

Helse- og Omsorgsdepartementet	Møte m/statssekretær om avkriminalisering
Helse- og Omsorgsdepartementet	Høring utskrivingsklare pasienter
Helse- og Omsorgsdepartementet	Toppmøte om kvalitet
Helse- og omsorgsdepartementet	Nordområdekonferansen
Helse- og omsorgsdepartementet	Møte med statsråd
Helse- og Omsorgskomiteen	Høring om opptrappingsplanen
Helse- og Omsorgskomiteen	Høring på alkoholstrategi
Helse- og omsorgskomiteen	Høring ideelle
Helse- og omsorgskomiteen	Høring hepatitt C
Helse- og omsorgskomiteen	Høringer egenandel
Helsedirektoratet	Foredrag på Registerkonferansen
Helsedirektoratet	Arbeidsgruppe kvalitetsindikatorer
Helsedirektoratet	Forberede arbeidsgruppe pakkeforløp
Helsedirektoratet	Revisjon av LAR-retningslinjen
Helsedirektoratet	LAR-ledermøte
Helsedirektoratet	Foredrag LAR-konferansen
Helsedirektoratet	Arbeidsgruppe
Helsedirektoratet	Brukerråd
Helsedirektoratet	Fagråd
Helsedirektoratet	Foredrag
Helsedirektoratet	Høringer
Helsedirektoratet	Arbeid med overdosestrategi
Helsetilsynet	Kompetansedeling
Husbanken	Høring om boligsosial politikk
Høgskolen i Hedmark	Møte om utdanning for medforskere
Høgskolen i Lillehammer	Forelesning
Høgskolen i Lillehammer	Foredrag
Høgskolen i Narvik	Foredrag
Høgskolen i Narvik	Foredrag om pårørende
Høgskolen i Oslo & Akershus	Konsultasjoner
Høgskolen i Oslo & Akershus	Veiledning av studenter
Høgskolen i Sør-Trøndelag	Undervise sykepleiestudenter
Høgskolen i Volda	Foredrag
Høgskolen i Østfold	Foredrag m/forberedelser
Høgskolen i Østfold	Brukerkontakt
Høgskolen i Østfold	Arbeidsgruppe «Tricky transactions»
Høyre	Konsultasjon m/stortingsrepresentant om heroinassistert behandling
Høyre	Frokostmøte om partiprogram
Høyre	Innspill til stortingsfraksjon
Høyre	Frokostmøte debatt
Indivior	Konsultasjoner
Justis- og Beredskapsdepartementet	Møte med statssekretærer og politidirektoratet
Justiskomiteen	Diskutere innhold til innsatte
Klassekampen	Kronikk om rusfeltets realiteter
Klassekampen	Intervju om øremerking
Klassekampen	Intervju om overdosedødelighet
Klassekampen	Kronikk Hepatitt C
Klassekampen	Kronikk om hele behandlingstilbudet
Klassekampen	Flere saker om personvern
KoRus	Konferanse
Kristelig Folkeparti (KrF)	Innspill om ruspolitikk

Kvinnslandutvalget	Innspill til endring av regionale helseforetak
LAR-konferansen	Foredrag
LAR-konferansen	Konferanse
LAR-ledermøtet	Brukerrepresentasjon
MARBORG	Styremøte
Mental Helse	Foredrag
Mental Helse	Dialogmøte
Miljøpartiet De Grønne (MDG)	Foredrag på årsmøte
Nettverk av brukerorganisasjoner	Nettverksmøte
Napha	Arbeidsgruppe
Nasjonal Kompetansetjeneste TSB	Prosjekt møte
Nasjonal Kompetansetjeneste TSB	Implementering av retningslinjer
Nasjonal Kompetansetjeneste TSB	Arbeidsgruppe
Arbeids- og velferdsdirektoratet	Samarbeidsforum NAV sentralt
Arbeids- og velferdsdirektoratet	Konsultative møter NAV sentralt
Arbeids- og velferdsdirektoratet	Brukerrepresentasjon på konferanser NAV sentralt
Arbeids- og velferdsdirektoratet	Høring om AAP
Arbeids- og velferdsdirektoratet	Kompetansedeling NAV sentralt
Arbeids- og velferdsdirektoratet	Brukerråd NAV sentralt
Arbeids- og velferdsdirektoratet	Samarbeidsmøte med brukerorganisasjoner
Norges Arktiske Universitet	Arbeidsgrupper
Norges Arktiske Universitet	Veiledning
Norges Arktiske Universitet	Foredrag
Normal Norge	Bistand til søknad om penger
Normal Norge	Møte om ruspolitikk
Norsk Sykepleieforbund	Spaltist 2016
Norsk Sykepleieforbund	Arbeidsgruppe ruskonferansen 2016
NOVA	Kompetansedeling
NRK Alltid Nyheter	Intervju om overdosedødelighet
NRK Dagsrevyen	Konsultasjon om barn i LAR
NRK morgennytt	Nyhetsintervju ifm avkriminalisering
NRK P1	Nyhetsintervju ifm avkriminalisering
NRK Ytring	Kronikk om bortvisning
NRK Ytring	Radiodebatt med Statssekretær Justisdepartementet
NRK Ytring	Kronikk om avkriminalisering
NRK Ytring debatt	Debatt m/Høie og Tajik om avkriminalisering
Radio Norge	Intervju om overdosedødelighet
Riksrevisjonen	Gruppeintervju
Rud-Pedersen	Konsultasjoner
Rus & Samfunn	Artikkel om erfaringskonsulenter
Rus & Samfunn	Artikkel om UNGASS
Røverhuset	Konsultasjon
Røverradioen	Debatt om rusbehandling i fengsel
San Patrignano	Holde foredrag
SERAF	Holde foredrag
Skagerak Consulting	Konsultasjon
Sosialistisk Venstreparti	Innspill partiprogram rusomsorg
Sosialistisk Venstreparti (SV)	Konsultasjon ruspolitikk
SPOR	Spalte
Stiftelsen Retretten	Samarbeidsmøter
Stortinget	Møter med ulike representanter
Stortinget	Høring om hepatitt C handlingsplan

Stortinget [SP]	Møte om hepatitt C strategi
Unge Høyre	Debatt landsstyremøte
Universitetet i Oslo	Opplæring av helsepersonell
Warner Bros	Konsultasjon forslag til program
Westerdals	Veilede studenter
Diakonhjemmet	Forelesning

SØR-ØST NORGE / 6423 TIMER

Helse Sør-Øst / 2006 timer

Akershus Universitetssykehus HF	Brukerutvalg
Akershus Universitetssykehus HF	Styremøte
Akershus Universitetssykehus HF	Samarbeidsforum
Akershus Universitetssykehus HF	Konsultative møter om rusomsorg
Akershus Universitetssykehus HF	Kvalitetsutvalg
Akershus Universitetssykehus HF	Foredrag
Akershus Universitetssykehus HF	Brukerkontakt
Akershus Universitetssykehus HF	Arbeidsgrupper
Akershus Universitetssykehus HF	Styringsgrupper
Akershus Universitetssykehus HF	Brukerutvalg
Akershus Universitetssykehus HF	Gjennomgang tilbud
Akershus Universitetssykehus HF	Møte nyansatte
Akuttpsykiatrikonferansen	Arbeidsgruppe
Blå Kors Borgestadklinikken	Brukerutvalg
Blå Kors Øst	Brukerråd
DPS Gjøvik	Pasient- og kvalitetssikkerhetsråd
DPS Gjøvik	Koordineringsforum akutt ambulant avdeling
DPS Gjøvik	Dialogseminar
DPS Gjøvik	Programkomité
DPS Lillehammer	Pasient- og kvalitetssikkerhetsråd
Fekjær behandlingssenter	Prosjekt møte
Fossumkollektivet	Konsultasjon
Fossumkollektivet	Brukerrepresentasjon, veiledning
Gjøvik DPS	Planlegge krisekonferansen
Helse Sør-Øst RHF	Brukerutvalg
Helse Sør-Øst RHF	Arbeidsgruppe, innspill til Kvinnslandutvalget
Helse Sør-Øst RHF	Fagråd Psykisk Helsevern
Helse Sør-Øst RHF	Fagråd TSB
Helse Sør-Øst RHF	Pasientsikkerhetsnettverk
Helse Sør-Øst RHF	Arbeidsgruppe anskaffelse
Helse Sør-Øst RHF	Protokoll medisinfri behandlign
Helse Sør-Øst RHF	Konsultasjon vedr. Borgestadklinikken
Helse Sør-Øst RHF	Regional Utviklingsplan
Helse Sør-Øst RHF	Møte om tilskudd
Helse Sør-Øst RHF	Revisjon
Helse Sør-Øst RHF	Fagråd TSB
Helse Sør-Øst RHF	Brukerutvalg ledere og nestledere i HF
Helse Sør-Øst RHF	Fagråd TSB

Helse Sør-Øst RHF	Brukerutvalg ledere og nestledere i HF
Helse Sør-Øst RHF	Oppdragsdokument
Høgskolen i Sør-Øst	Forelesninger
Høgskolen i Sør-Øst	Forelesning SPoR
Kirkens Bymisjon	Brukerutvalg
Kirkens Bymisjon	Konsultasjoner
Lovisenberg sykehus	Brukerutvalg
Lovisenberg Sykehus	Kvalitetsutvalg
Lovisenberg Sykehus	Konferanse
Manifestsentret	Brukerråd
Nasjonal Kompetansetjeneste TSB	Feedbackverktøy
Origosenteret	Brukerrepresentasjon, veiledning
Oslo Universitetssykehus HF	Arbeidsgrupper
Oslo Universitetssykehus HF	Brukerkontakt
Oslo Universitetssykehus HF	Brukerråd
Oslo Universitetssykehus HF	Egen kompetanseheving
Oslo Universitetssykehus HF	Foredrag
Oslo Universitetssykehus HF	Konferanse
Oslo Universitetssykehus HF	Konsultative møter om rusomsorg
Oslo Universitetssykehus HF	Konsultasjoner
Oslo Universitetssykehus HF	DPS Nydalen Kvalitetsutvalg
Oslo Universitetssykehus HF	DPS Nydalen, brukerråd
Oslo Universitetssykehus HF	DPS Nydalen Fagråd
Oslo Universitetssykehus HF	Foredrag
Oslo Universitetssykehus HF	DPS Nydalen brukerutvalg
Oslo Universitetssykehus HF	DPS Nydalen Arbeidsgruppe
Oslo Universitetssykehus HF	Konferanse
Oslo Universitetssykehus HF	Nasjonal Kompetansetjeneste TSB, arbeidsgruppe
Oslo Universitetssykehus HF	Arbeidsgrupper
Riisby Behandlingscenter	Brukerkontakt
Riisby Behandlingscenter	Foredrag
Skjellfoss psykiatriske senter	Kvalitetsutvalg
Skjellfoss psykiatriske senter	Brukerutvalg
Sykehuset Innlandet HF	Seminar
Sykehuset innlandet HF	Pasient- og kvalitetssikkerhetsutvalg
Sykehuset Innlandet HF	Brukerutvalg
Sykehuset Innlandet HF	Foredrag med forberedelser
Sykehuset Innlandet HF	Foredrag
Sykehuset Innlandet HF	Brukerkontakt
Sykehuset innlandet HF	Kvalitets- og pasientsikkerhetsråd prehospitaltjenester
Sykehuset Østfold HF	Pårørendekontakt
Sykehuset Østfold HF	Konsultative møter om rusbehandling
Sykehuset Østfold HF	Kvalitetsutvalg
Sykehuset Østfold HF	Konferanse
Sykehuset Østfold HF	Foredrag
Sykehuset Østfold HF	Egen kompetanseheving
Sykehuset Østfold HF	Brukerråd
Sykehuset Østfold HF	Brukerkontakt
Sykehuset Østfold HF	Arbeidsgrupper
Sykehuset Østfold HF	Brukerrepresentasjon, styringsgruppe
Sykehuset Østfold HF Østfold-klinikken/Moss	Brukerrepresentasjon, veiledning

Valdres Lokalmedisinske senter	Brukerutvalg
Valdresklinikken	Brukerutvalg
Vestre Viken HF	Konsultative møter om rusbehandling
Vestre Viken HF	Konferanse
Vestre Viken HF	Foredrag
Vestre Viken HF	Brukerkontakt
Vestre Viken HF	Brukerråd
Sørlandet Sykehus HF	Regional utviklingsplan møte
Sørlandet Sykehus HF	Brukerråd
Borgestadklinikken avd. Loland	Foredrag
Sørlandet Sykehus HF	Planleggingsmøte
Sørlandet Sykehus HF	Brukerråd klinikk psykisk helse
Borgestadklinikken avd. Loland	Arbeidsgruppe
Sørlandet Sykehus HF	Planleggingsmøte avdeling Rus og avhengighet
Sørlandet Sykehus HF	Foredrag
Sykehuset Innlandet HF	Debatt om fremtidens rusbehandling/pakkeforløp

Østfold / 307 timer

0100 Fylkesmannen i Østfold	KLAR-prosjekt
0100 Fylkesmannen i Østfold	Konferanser
0100 Fylkesmannen i Østfold	Konsultative møter om rusomsorgen
0100 Fylkesmannen i Østfold	Arbeidsgrupper
0100 Østfold	Møte om NAV med FFO Østfold
0100 Østfold	Arbeidsgruppe Mestringsredet bofellesskap
0100 Østfold	Arbeidsgruppe Mestringsredet bofellesskap
0100 Østfold	Brukerkontakt møter i Anonyme Narkomane (NA)
0100 Østfold	Opplæring av brukermøtledere
0100 Østfold	Brukerkontakt
0100 Østfold	Opplæring av brukermøtledere
0100 Østfold	Konsultasjon om nytt fengsel Eidsberg
0100 Østfold	Styringsgruppe
0100 Østfold	Pårørendekontakt
0100 Østfold	Pårørendekontakt
0100 Østfold	Opplæring av frivillige
0100 Østfold	Pårørendekontakt
0100 Østfold	Opplæring av frivillige
0104 Moss kommune	Konferanser
0104 Moss kommune	Landsstevne Østerbo
0104 Moss kommune	Brukerrepresentasjon, veiledning Østerbo
0105 Sarpsborg kommune	Arbeidsgrupper
0106 Fredrikstad kommune	Konsultative møter om rusomsorgen
0106 Fredrikstad kommune	Konferanser
0106 Fredrikstad kommune	Brukerkontakt
0119 Marker kommune	Foredrag
0122 Trøgstad kommune	Foredrag
0124 Askim kommune	Fagforum
0124 Askim kommune	Møter om rusmiddelpolitisk handlingsplan
0124 Askim kommune	Forberedelser rusmiddelpolitisk handlingsplan
0124 Askim kommune	Brukerkontakt
0124 Askim kommune	Arbeidsgrupper
0128 Rakkestad kommune	Konsultative møter om rusomsorgen

Akershus / 134,5 timer

0200 Fylkesmannen i Akershus	Foredrag
0200 Fylkesmannen i Akershus	Konferanse
0200 Fylkesmannen i Akershus	Møte
0213 Ski kommune	Arbeidsgruppe
0219 Bærum kommune	Samarbeidsforum
0219 Bærum kommune	Foredrag
0219 Bærum kommune	Brukerråd
0228 Rælingen kommune	Arbeidsgruppe
0230 Lørenskog kommune	Styremøte
0230 Lørenskog kommune	Pårørendekontakt
0230 Lørenskog kommune	Foredrag
0230 Lørenskog kommune	Brukerutvalg
0231 Skedsmo kommune	Veiledning rusproblematikk
0231 Skedsmo kommune	Styremøte
0231 Skedsmo kommune	Samarbeidsforum
0231 Skedsmo kommune	Konferanse
0231 Skedsmo kommune	Brukerkontakt
0231 Skedsmo kommune	Torsdagsforum
0235 Ullensaker kommune	Arbeidsgruppe

Oslo / 613 timer

0300 Fylkesmannen i Oslo	Foredrag
0301 Oslo kommune	Prosjektgruppe fleksibelt oppfølgingsteam Bydel Bjerke
0301 Oslo kommune	Foredrag recovery Bydel gamle Oslo
0301 Oslo kommune	Styringsgruppe prosjekt samhandling Bydel Gamle Oslo
0301 Oslo kommune	Veiledning ruspolitisk handlingsplan Bydel Gamle Oslo
0301 Oslo kommune	Arbeidsgrupper om «Gatelaget»
0301 Oslo kommune	Debatt om rusomsorg Oslo Høyre
0301 Oslo kommune	Arbeidsgruppe om ettervern
0301 Oslo kommune	Pårørendekontakt
0301 Oslo kommune	Konsultative møter om rusomsorgen
0301 Oslo kommune	Egen kompetanseheving
0301 Oslo kommune	Konsultasjoner
0301 Oslo kommune	Brukerråd
0301 Oslo kommune	Brukerkontakt
0301 Oslo kommune	Arbeidsgruppe
0301 Oslo kommune	Opplæring av frivillige
0301 Oslo kommune	Arbeidsgruppe
0301 Oslo kommune	Samarbeidsforum
0301 Oslo kommune	Konsultative møter om rusomsorgen
0301 Oslo kommune	Foredrag
0301 Oslo kommune	Samarbeidsforum
0301 Oslo kommune	Konsultative møter om rusomsorgen
0301 Oslo kommune	Konferanse
0301 Oslo kommune	Foredrag
0301 Oslo kommune	Brukerkontakt
0301 Oslo kommune	Arbeidsgruppe

0301 Oslo kommune	Brukerutvalg
0301 Oslo kommune	Hospitant på Prindsen
0301 Oslo kommune	Deltagelse anskaffelse rehabilitering
0301 Oslo kommune	Deltagelse anskaffelse omsorg
0301 Oslo kommune	Brukerråd P22
0301 Oslo kommune	Arbeidsgruppe P22
0301 Oslo kommune	Brukerråd P22
0301 Oslo kommune	Møte med Benjamin Endre Larsen, Sosialistisk Venstreparti
0301 Oslo kommune	Møte om tilskudd Velferdsetaten
0301 Oslo kommune	Konferanse i Velferdsetaten

Hedmark / 139 timer

0400 Hedmark	Implementering av veilederen «sammen om mestring» med fylkeskommunen, fylkesmannen, Sykehuset Innlandet HF og Sagatun
0400 Hedmark	Arrangert «Hamar konferansen»
0400 Hedmark	Brukerutvalg
0400 Hedmark	Menneskerettskonferanse «Tvang og etikk»
0401 Hamar	Brukerutvalg i NAV
0412 Ringsaker	Brukerutvalg
0417 Stange	Brukerutvalg

Oppland / 108 timer

0500 Oppland	Nettverksmøteforum for psykisk helsetjeneste i Valdres
0500 Oppland	Samhandlingsnettverk som psykisk helsetjeneste i Valdres
0500 Oppland	Møte om ruspolitikk i Valdres
0501 Lillehammer	Administrasjon Havang brukerstyrt senter
0501 Lillehammer kommune	Forelesninger
0501 Lillehammer kommune	Styremøte Havang brukerstyrt senter
0501 Lillehammer kommune	Foredrag
0542 Nord-Aurdal	Årsmøte Stabburshella
0542 Nord-Aurdal	Styremøte Stabburshella
0542 Nord-Aurdal	Dialogsamling Stabburshella
0542 Nord-Aurdal	Overdosedagen Stabburshella

Buskerud / 48 timer

0602 Drammen kommune	Brukerutvalg
0602 Drammen	Foredrag for GUTS
0616 Nes kommune	Opplæring av brukervedvirkere i Hallingdal
0616 Nes kommune	Forberedelse og gjennomføring av fagdag i Hallingdal
0616 Nes kommune	Brukerråd

Vest-Agder / 234,5 timer

1001 Kristiansand	Arbeidsgruppe NAV
1001 Kristiansand kommune	Konferanse
1001 Kristiansand kommune	Arbeidsgruppe
1001 Kristiansand kommune	Konsultasjoner
1001 Kristiansand kommune	Nettverksmøte
1001 Kristiansand kommune	Arbeidsgruppe
1001 Kristiansand kommune	Veilede vernepleierstudenter
1001 Kristiansand kommune	Samarbeidsforum kriminalomsorgen
1001 Kristiansand kommune	Møter med alle politiske partier
1001 Kristiansand kommune	Brukerorganisasjonsnettverk
1001 Kristiansand kommune	Arbeid med akutt-tilbud
1001 Kristiansand kommune	Brukerråd
1001 Kristiansand kommune	Brukerkontakt
1001 Kristiansand kommune	Seminar
1001 Kristiansand kommune	Nettverkskurs
1001 Kristiansand kommune	Brukerkontakt fengsel
1001 Kristiansand kommune	Foredrag kriminalomsorg i frihet
1014 Vennesla kommune	Arbeidsgruppe boligsosialt arbeid

Aust-Agder / 3 timer

0904 Grimstad kommune	
0904 Grimstad kommune	Foredrag Farm in Action

VEST NORGE / 747 TIMER

Helse Vest RHF / 459 timer

Arbeidsgruppe ROP Bygg 2020	Brukerrepresentasjon
Bergensklinikkene	Rest konferanse
Korus Vest	Brukerrepresentasjon
Helse Bergen HF	Forelesning om rusbehandling
Helse Bergen HF	Deltagelse i forskningsprosjekter Haukeland sykehus
Helse Bergen HF	Fagråd Haukeland sykehus
Helse Bergen HF	Kvalitetsutvalg Haukeland sykehus
Helse Stavanger HF	Fagråd
Helse Stavanger HF	Brukerutvalg
Helse Stavanger HF	Konsultasjoner
Helse Stavanger HF	Opplæring av brukervedvirkere
Helse Stavanger HF	Foredrag
Helse Stavanger HF	Samarbeidsforum
Helse Stavanger HF	Kvalitetsutvalg
Helse Stavanger HF	Opplæring av brukervedvirkere på veiviseren
Helse Stavanger HF	Brukerutvalg LAR
Helse Stavanger HF	Samarbeidsforum TSB

Helse Stavanger HF	Kvalitetsregister KORFOR
Helse Vest RHF	Brukerutvalg
Helse Vest RHF	Konferanse
Helse Vest RHF	Samarbeidsforum
Helse Vest RHF	Styringsgruppe
Helse Vest RHF	Forskningsforum
Helse Fonna HF	Brukerutvalg
Jæren DPS	Brukerutvalg
Karmøy /Haugaland DPS	Brukerutvalg
Recovery forum	Brukerrepresentasjon
Veksthuset i Stavanger	Brukerkontakt

Rogaland / 275 timer

1100 Rogaland	Styringsgruppe hos fylkesmannen
1100 Rogaland	Arbeidsgruppe hos fylkesmannen
1100 Rogaland	Samarbeidsforum hos fylkesmannen
1100 Rogaland	Styringsgruppe hos fylkesmannen
1100 Rogaland	Styringsgruppe hos fylkesmannen
1101 Eigersund kommune	Pårørendekontakt
1102 Sandnes kommune	Foredrag
1102 Sandnes kommune	Opplæring av brukervedvirkere
1102 Sandnes kommune	Brukerråd
1103 Stavanger kommune	Arbeidsgruppe læringsnettverk KS
1103 Stavanger kommune	Prosjektgruppe overdosestrategi
1103 Stavanger kommune	Brukerutvalg
1103 Stavanger kommune	Brukerkontakt
1106 Haugesund kommune	Foredrag
1120 Klepp kommune	Brukerutvalg
1120 Klepp kommune	Samarbeidsforum
1120 Klepp kommune	Brukerråd
1120 Klepp kommune	Brukerkontakt
1121 Time kommune	Høring
1124 Sola kommune	Brukerutvalg
1124 Sola kommune	Fagråd

Hordaland / 13 timer

1201 Bergen kommune	Arbeidsgruppe
1201 Bergen kommune	Samarbeidsforum
1201 Bergen kommune	Brukerkontakt
1246 Fjell kommune	Foredrag

MIDT-NORGE / 793,5 TIMER

Helse Midt-Norge / 459,5 timer

Helse Midt-Norge RHF	Anskaffelse rusbehandling
Helse Midt-Norge RHF	Opplæring av brukervedvirkere
Helse Midt-Norge RHF	Brukerutvalg
Helse Midt-Norge RHF	Regionalt ledernettsmøte
Helse Midt-Norge RHF	Styremøte
Helse Midt-Norge RHF	Regional brukerkonferanse
Lade behandlingssenter	Manns- og kvinnegrupper
St. Olavs Hospital HF	Forprosjekt søknad
St. Olavs Hospital HF	Foredrag
St. Olavs Hospital HF	Foredrag
St. Olavs Hospital HF	Brukerråd
St. Olavs Hospital HF	Pasientundervisning
St. Olavs Hospital HF	Evalueringspasientundervisning
St. Olavs Hospital HF	Brukergruppe rus- og avhengighetsmedisin
St. Olavs Hospital HF	Planlegge ruskonferansen 2017
St. Olavs Hospital HF	Arbeidsgruppe ruskonferansen 2017
St. Olavs Hospital HF	Brukergruppe om rus
St. Olavs Hospital HF	Brukergruppen årsplanlegging 2017

Møre og Romsdal / 14 timer

1500 Møre og Romsdal	Opplæring av brukervedvirkere
1500 Møre og Romsdal	Brukerrepresentasjon for «raskere tilbake»

Sør-Trøndelag / 288 timer

1601 Trondheim kommune	Arbeidsgruppe for Trondheim NAV
1600 Sør-Trøndelag	Erfaringskonferansen hos fylkesmannen
1600 Sør-Trøndelag	Rusfaglig forum hos fylkesmannen
1600 Sør-Trøndelag	Arbeidsgruppe rusfaglig forum hos fylkesmannen
1600 Sør-Trøndelag	Foredrag rusfaglig forum hos fylkesmannen
1600 Sør-Trøndelag	Røroskonferansen med fylkesmannen
1600 Sør-Trøndelag	Foredrag om opptrappingsplanen hos fylkesmannen
1600 Sør-Trøndelag	Arbeidsgruppe erfaringskonferanse 2017 hos fylkesmannen
1600 Sør-Trøndelag	Planlegging og evaluering av samlinger hos fylkesmannen
1600 Sør-Trøndelag	Evalueringskonferansen hos fylkesmannen
1600 Sør-Trøndelag	Erfaringskonferansen hos fylkesmannen
1600 Sør-Trøndelag	Konsultasjoner for KBT Midt-Norge
1600 Sør-Trøndelag	Boligsosial konferanse
1600 Sør-Trøndelag	Planlegge Røroskonferansen i 2017
1600 Sør-Trøndelag	Arbeidsgruppe rusfaglig forum for fylkeskommunen
1601 Trondheim kommune	Samarbeidsforum
1601 Trondheim kommune	Brukerråd
1601 Trondheim kommune	Veiledning om sluttrapportering rusfri bolig
1601 Trondheim kommune	Utekontakten konsultasjon om ungdoms narkotikagjeld

1601 Trondheim kommune	Opplæring av brukermedvirkere ved «Power på Rett vei»
1601 Trondheim kommune	Brukerutvalg helse- og velferd
1601 Trondheim kommune	Møte med tilskuddsgiver
1601 Trondheim kommune	Brukerkontakt
1601 Trondheim kommune	Foredrag for rådmannen
1663 Malvik kommune	Foredrag for Lukas fagskole

Nord-Trøndelag / 32 timer

1702 Steinkjer kommune	Foredrag
------------------------	----------

NORD NORGE / 2291 TIMER

Helse Nord / 492 timer

Finnmarksklinikken HF	Foredrag
Finnmarkssykehuset HF	Brukerråd
Finnmarkssykehuset HF	Foredrag
Finnmarkssykehuset HF	Konferanse
Finnmarkssykehuset HF	Konsultative møter om rusomsorgen
Finnmarkssykehuset HF	Dagseminar organisasjonsutvikling
Finnmarkssykehuset HF	Arbeidsgruppe skypemøter
Finnmarksykehuset HF	Arbeidsgruppe etablering av nytt sykehus
Helgelandssykehuset HF	Møte
Helse Finnmark HF	Brukerråd
Helse Nord RFH	Brukerutvalg
Helse Nord RFH	Arbeidsgrupper
Helse Nord RFH	Fagråd
Helse Nord RFH	Høringer
Helse Nord RFH	Arbeidsgruppe
Helse Nord RHF	Opplæring av brukermedvirkere
Helse Nord RHF	Brukerutvalg
Helse Nord RHF	Nettverksmøte LAR Nord-Norge
Helse Nord RHF	Pasientsikkerhetskonferanse
Helse Nord RHF	Brukerkontakt
Helse Nord RHF	Arbeidsgruppe
Helse Nord RHF	Kafe Exit
Helse Nord RHF	Pårørendekontakt
Korus Nord	Kompetansedeling
Korus Nord	Foredrag
KoRus nord	Kurs om tvang
Nordlandssykehuset HF	Arbeidsgrupper
Pårørende i fokus (russeksjon Narvik)	Brukermedvirkning
Russeksjon Narvik	Brukermedvirkning
SANKS	Kompetansedeling
Universitetssykehuset Nord-Norge HF	Arbeidsgrupper
Universitetssykehuset Nord-Norge HF	Forelesninger

Universitetssykehuset Nord-Norge HF	Veiledning
Universitetssykehuset Nord-Norge HF	Styringsgrupper
Universitetssykehuset Nord-Norge HF	Konferanser
Universitetssykehuset Nord-Norge HF	Konsultative møter om rusomsorgen

Nordland / 883,5 timer

1804 Bodø kommune	Arbeidsgruppe om rusproblematikk
1804 Bodø kommune	Konsultative møter rustjenesten
1853 Evenes kommune	Konferanse om rus- og psykisk helse
1800 Nordland	Arbeidsgrupper hos fylkesmannen
1800 Nordland	Konsultative møter med fylkesmannen
1800 Nordland	Styringsgruppe hos fylkesmannen
1800 Nordland	Arbeidsgruppe brukerstemmen i nord med fylkesmannen
1800 Nordland	Møte angående drift med fylkesmannen
1832 Hemnes kommune	Foredrag om rehabilitering
1832 Hemnes kommune	Foredrag om rusproblematikk
1833 Mo kommune	Foredrag for LMS Mo i Rana
1805 Narvik kommune	Arbeidsgruppe om rusomsorgen
1805 Narvik kommune	Foredrag om rusproblematikk
1805 Narvik kommune	Konsultative møter
1805 Narvik kommune	Opplæring av brukermedvirkere
1805 Narvik kommune	Styringsgrupper
1805 Narvik kommune	Veiledning av helsepersonell
1805 Narvik kommune	Ildrett mot rus
1805 Narvik kommune	Opplæring av brukermedvirkere
1805 Narvik kommune	Veiledning av helsepersonell
1805 Narvik kommune	Samarbeidsforum
1805 Narvik kommune	Pårørendekontakt
1805 Narvik kommune	Brukerkontakt
1805 Narvik kommune	Opplæring av brukermedvirkere
1805 Narvik kommune	Konferanser
1805 Narvik kommune	Konsultative møter
1805 Narvik kommune	Foredrag om rehabilitering
1805 Narvik kommune	Brukerråd
1805 Narvik kommune	Arbeidsgruppe
1805 Narvik kommune	Konferansen «Te ka slags nøtte»
1805 Narvik kommune	Brukerkontakt
1805 Narvik kommune	Pårørendekontakt
1805 Narvik kommune	Samtale med bruker
1805 Narvik kommune	Forberede innlegg om brukerstillinger Narvik kommune
1805 Narvik kommune	Samtale med ansatt ROP Narvik ang pasient
1805 Narvik kommune	Brukerkontakt på Værket Værested

Troms / 604 timer

1900 Troms	Arbeidsgrupper hos fylkesmannen
1900 Troms	Konferanser med fylkesmannen
1900 Troms	Konsultative møter med fylkesmannen
1900 Troms	Styringsgrupper hos fylkesmannen
1900 Troms	Arbeidsgruppe brukerstemmen i nord med fylkesmannen
1900 Troms	Foredrag for fylkeskommunen om rusproblematikk
1900 Troms	Foredrag for NAV om rehabilitering
1901 Harstad kommune	Arbeidsgruppe rusomsorg
1901 Harstad kommune	Foredrag om rehabilitering
1901 Harstad kommune	Konsultative møter om brukermedvirkning
1901 Harstad kommune	Styringsgruppe rusomsorg
1902 Tromsø kommune	Konsultasjoner for Lions
1902 Tromsø kommune	Arbeidsgruppe hos NAV
1902 Tromsø kommune	Foredrag for Odd Fellow
1902 Tromsø kommune	Arbeidsgrupper
1902 Tromsø kommune	Brukerkontakt
1902 Tromsø kommune	Brukerråd
1902 Tromsø kommune	Foredrag
1902 Tromsø kommune	Høringer om ulike temaer viktige for rusavhengige
1902 Tromsø kommune	Konferanser
1902 Tromsø kommune	Medie-arbeid
1902 Tromsø kommune	Konsultative møter om rustiltak
1902 Tromsø kommune	Kompetansedeling
1902 Tromsø kommune	Brukerråd ROP
1902 Tromsø kommune	Opplæring av brukermedvirkere Kafe X
1902 Tromsø kommune	Foredrag om rusproblematikk
1902 Tromsø kommune	Brukerkontakt
1902 Tromsø kommune	Pårørendekontakt
1902 Tromsø kommune	Samarbeidsforum
1902 Tromsø kommune	Konferanser
1902 Tromsø kommune	Foredrag om brukermedvirkning
1902 Tromsø kommune	Arbeidsgruppe
1922 Bardu kommune	Samarbeidsforum
1924 Målselv kommune	Samarbeidsforum
1925 Sørreisa kommune	Samarbeidsforum
1926 Dyroy kommune	Samarbeidsforum
1931 Lenvik kommune	Kompetansedeling rusproblematikk
1933 Balsfjord kommune	Foredrag om rusproblematikk
1942 Nordreisa kommune	Samarbeidsmøte

Finmark / 312 timer

2000 Finnmark	Konsultasjoner med Arbeiderpartiet
2000 Finnmark	Rus og psykiatrisk helsekonferanse for fylkeskommunen
2000 Finnmark	Foredrag for fylkesmannen
2000 Finnmark	Konferanser for fylkesmannen
2000 Finnmark	Møter med fylkesmannen
2000 Finnmark	Styringsgrupper hos fylkesmannen

2000 Finnmark	Arbeidsgrupper hos fylkesmannen
2000 Finnmark	Foredrag for fylkesmannen
2000 Finnmark	Arbeidsgruppe «brukerstemmen i nord» med fylkesmannen
2000 Finnmark	Mediearbeid (skrevet kronikker, blitt intervjuet)
2000 Finnmark	Konsultative møter med journalister
2001 Hammerfest kommune	Konsultative møter
2001 Hammerfest kommune	Opplærings av brukermedvirkere
2001 Hammerfest kommune	Veiledning
2001 Hammerfest kommune	Arbeidsgrupper innhold i Montenegro bo- og lavterskeltilbud
2001 Hammerfest kommune	Arbeidsgruppe ettervern
2004 Hammerfest kommune	Foredrag
2012 Alta kommune	Arbeidsgruppe
2012 Alta kommune	Brukerkontakt
2012 Alta kommune	Konsultative møter om rusomsorgen
2012 Alta kommune	Arbeidsgruppe
2012 Alta kommune	Foredrag
2020 Porsanger kommune	Brukerkontakt i Lakselv
2020 Porsanger kommune	Brukerkontakt
2020 Porsanger kommune	Arbeidsgrupper om rusomsorg
2020 Porsanger kommune	Konferanser om rusproblematikk
2020 Porsanger kommune	Intervjuet i ulike medier
2020 Porsanger kommune	Konsultative møter om behandling og rehabilitering
2021 Karasjok kommune	Konsultative møter om rusomsorgen
2025 Tana kommune	Brukerkontakt
2025 Tana kommune	Brukerkontakt
2029 Nord-Varanger kommune	Møter med ordføreren
2029 Nord-Varanger kommune	Foredrag om rusproblematikk for rustjenesten i Vadso
2030 Sør-Varanger kommune	Møter med Høyre, AP og SV.
2030 Sør-Varanger kommune	Møter med ordføreren
2030 Sør-Varanger kommune	Opplærings av brukermedvirkere
2030 Sør-Varanger kommune	Veiledning

ÅRSREGNSKAP OG BERETNING

ÅRSBERETNING

Virksomhetens art og lokalisering

RIO – Rusmisbrukernes Interesseorganisasjon består av tidligere rusmisbrukere som gjennom egne erfaringer, utdanning og kontinuerlig kontakt med rusmiljøet formidler kunnskap til viktige grupper i samfunnet. Formålet er å formidle kunnskap til politikere, byråkrater og fagfolk, slik at vi sammen kan utvikle og påvirke til at rusmisbrukere får de tjenestene de trenger når de trenger det. Organisasjonen har hovedkontor i Oslo og har brukermedvirkere i store deler av landet.

Fortsatt drift

I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet, og at denne forutsetning er tilstede. Det har etter regnskapsårets slutt ikke inntruffet forhold av vesentlig betydning for organisasjonens stilling og resultat.

Redegjørelse for årsregnskapet

Driftsinntektene var kr 492 486 høyere i 2016 enn i 2015, kr 10 587 203 i 2016 og kr 10 094 717 i 2015. Dette skyldes støtte til prosjekt "Brukerstemmen i nord" med kr 402 000 og økt støtte til organisasjonen for øvrig med kr 90 486 i 2016.

Resultatet er kr 333 604 høyere i 2016 enn i 2015, kr 483 992 i 2016 og kr 140 388 i 2015.

Lønn- og personalkostnader økte med kr 662 620 fra 2015 til 2016 som i hovedsak kommer av kr 454 692 mindre sykepenger og økning i utbetalinger til frivillige.

Arbeidsmiljø

Arbeidsmiljøet anses som godt. Totalt sykefravær siste år utgjorde 2,72 % av total arbeidstid. Ansatte i virksomheten har ikke vært utsatt for ulykker eller skader i forbindelse med utførelsen av sitt arbeid.

RIO holder seg oppdatert på HMS og de ansatte velger verneombud for to år av gangen.

Likestilling

Organisasjonen har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. Av organisasjonens 14 ansatte er 8 kvinner og 6 menn. Organisasjonens styre består av 2 menn og 3 kvinner.

Ytre miljø

Det er ingen kjente forhold ved virksomheten som kan medføre en betydelig påvirkning av det ytre miljø.

Oslo, 21.02.2017

Jon Storaas

Jon Storaas, daglig leder

Tone Meisdalen

Tone Meisdalen, styreleder

Kenneth Arctander Johansen

Kenneth Arctander Johansen, styremedlem

Bente Karlsen Røstad

Bente Karlsen Røstad, styremedlem

Asbjørn Larsen

Asbjørn Larsen, styremedlem

Eva Pay

Eva Pay, styremedlem

RIO har brukerrepresentanter over hele landet.

RESULTATREGNSKAP

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2016	2015
Driftsinntekter			
Tilskudd fra stat		7 557 000	7 430 000
Tilskudd fra fylkesmenn		65 000	695 000
Tilskudd fra kommuner		2 127 000	1 361 000
Tilskudd fra fylkeskommuner			15 000
Gaver		238 703	141 650
Momskompensasjon		532 262	451 167
Andre inntekter		67 238	900
Sum driftsinntekter		10 587 203	10 094 717
Driftskostnader			
Lønn og personalkostnader	2/3	7 048 790	6 386 170
Andre driftskostnader	2/7	3 057 533	3 573 908
Sum driftskostnader		10 106 323	9 960 078
Driftsresultat		480 880	134 639
Finansinntekter og finanskostnader			
Renteinntekt bank		5 218	5 749
Annen rentekostnad		2 106	-
Resultat av finansposter		3 112	5 749
Ordinært resultat		483 992	140 388
Årsresultat		483 992	140 388
Overføringer			
Avsatt til annen egenkapital		483 992	140 388
Sum overføringer		483 992	140 388

BALANSE

Eiendeler	Note	2016	2015
Varige driftsmidler			
Driftsløsøre, inventar og annet utstyr	7	113 667	-
Sum varige driftsmidler		113 667	-
Fordringer			
Andre fordringer		222 971	85 992
Sum fordringer		222 971	85 992
Omløpsmidler			
Bankinnskudd	4	3 664 271	4 210 482
Sum omløpsmidler		3 664 271	4 210 482
Sum eiendeler		4 000 909	4 296 475
Egenkapital og gjeld			
Opptjent egenkapital			
Egenkapital	5	1 787 333	1 646 945
Overskudd	5	483 992	140 388
Sum egenkapital		2 271 325	1 787 333
Gjeld			
Leverandørgjeld		53 468	26 410
Skyldig offentlige avgifter		667 477	684 203
Annen kortsiktig gjeld	6	1 008 639	1 798 529
Sum korsiktig gjeld		1 729 584	2 509 143
Sum egenkapital og gjeld		4 000 909	4 296 475

NOTER

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og NRS 8 – God regnskapsskikk for små foretak.

Driftsinntekter

Tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres. Tilskudd og andre inntekter inntektsføres etter hvert som de opptjenes. Tilskudd bruttoføres i regnskapet.

NOTE 2 ANSATTE, GODTGJØRELSER M.M.

Lønn og godtgjørelser til ansatte, frivillige og eksterne	2016	2015
Lønn	5 733 000	5 196 014
Arbeidsgiveravgift	931 063	841 670
Pensjonskostnader	351 969	310 876
Andre lønn- og personalkostnader	32 758	37 610
Sum	7 048 790	6 386 170

Antall årsverk sysselsatt pr. 31.12.	12,2	12,2
--------------------------------------	------	------

Godtgjørelser til daglig leder	2016	2015
Lønn	639 736	637 384
Innskuddspensjon (OTP)	35 349	28 715
Fri bil	94 740	81 340
Annen godtgjørelse	1 945	5 632
Sum	771 770	753 071

Styret

Det er ikke utbetalt honorar til organisasjonens styre.

Revisor	2016	2015
Kostnadsført revisjonshonorar	68 508	63 750
Andre tjenester (særattestasjoner)	27 500	5 631
Sum	96 008	69 381

Omløpsmidler/kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende.

Pensjonskostnader

Pensjonsordninger finansiert via sikrede ordninger er ikke balanseført. Pensjonspremien anses i disse tilfeller som pensjonskostnad og klassifiseres sammen med lønnskostnader.

Skatt

Organisasjonen er en skattefri organisasjon.

NOTE 3 OBLIGATORISK TJENESTEPENSJON

Organisasjonen er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon og har pensjonsordning som tilfredsstiller kravene i loven.

NOTE 4 BUNDNE MIDLER

Pr. 31.12. hadde organisasjonen bundne midler med kr 368 462. Skyldig skattetrekk utgjorde kr 368 462.

NOTE 5 EGENKAPITAL

	2016	2015
Egenkapital pr. 01.01.2016	1 787 333	1 213 212
Endret prinsipp mva-kompensasjon	-	433 733
Årets resultat	483 992	140 388
Egenkapital pr. 31.12.2016	2 271 325	1 787 333

Organisasjonens egenkapital består hovedsakelig av tidligere mottatt mva-kompensasjon og gaver.

NOTE 6 ANNEN KORTSIKTIG GJELD

Annen kortsiktig gjeld består av:	2016	2015
Avsatte feriepenger	649 839	585 929
Forskuddsbetalte tilskudd	215 000	1 040 900
Forskuddsbetalte gaver	-	21 700
Annen kortsiktig gjeld	143 800	150 000
Sum annen kortsiktig gjeld	1 008 639	1 798 529

NOTE 7 DRIFTSMIDLER

Anskaffelseskost pr. 01.01.	-
Tilgang	132 000
Avgang	-
Akkumulerte avskrivninger pr. 31.12.	18 333
Bokført verdi pr. 31.12.	113 667

Årets avskrivning	18 333
-------------------	--------

Avskrivningsplan 5 år lineært.

RESULTATREGNSKAP RIO ReStart

Driftsinntekter og driftskostnader	2016	2015
Tilskudd fra stat	1 150 000	1 450 000
Tilskudd fra kommuner	116 000	90 000
Sum driftsinntekter	1 266 000	1 540 000
Lønn- og personalkostnader	771 249	719 706
Andre driftskostnader	494 957	834 823
Sum driftskostnader	1 266 206	1 554 529
Årsresultat	-206	-14 529

RESULTATREGNSKAP KAFE X

Driftsinntekter og driftskostnader	2016	2015
Tilskudd fra Fylkesmannen i Tromsø	-	500 000
Tilskudd fra Tromsø kommune	1 000 000	493 000
Gaver	158 703	111 650
Andre inntekter	64 300	-
Sum driftsinntekter	1 223 003	1 104 650
Lønn og personalkostnader	931 189	817 490
Andre driftskostnader	298 959	287 366
Sum driftskostnader	1 230 148	1 104 856
Årsresultat	-7 145	-206

RESULTATREGNSKAP BARNEBLIKK / BLIKK FOR BARN

Driftsinntekter og driftskostnader	2016	2015
Tilskudd fra Helsedirektoratet	150 000	150 000
Sum driftsinntekter	150 000	150 000
Lønn- og personalkostnader	-	-
Andre driftskostnader	149 023	150 000
Sum driftskostnader	149 023	150 000
Årsresultat	977	-

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Prosjektregnskapet er avlagt etter regnskapsloven og GRS for små foretak så langt reglene er anvendelige. Prosjektregnskapet består av resultatregnskap for regnskapsåret 2016, samt note 1 om regnskapsprinsipper.

Kostnader forekommer på grunnlag av inngående fakturaer, samt at noe av prosjektets kostnader er andel av felleskostnader etter en fordelingsnøkkel satt opp av RIO - Rusmisbrukernes Interesseorganisasjon.

Lønn er direkte henført til prosjektet utfra lønnen til de ansatte som til en hver tid jobber på prosjektet. Prosjektregnskapet er utarbeidet for å gi informasjon om resultatet i prosjektet.

BDO AS
Hamangskogen 60
Postboks 455
1302 Sandvika

Til styret i RIO - Rusmisbrukernes Interesseorganisasjon

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert RIO - Rusmisbrukernes Interesseorganisasjons årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlaget for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av stiftelsen slik det kreves i lov og forskrift, og har oppfylt våre øvrige etiske plikter i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til stiftelsens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen for fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimater og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om stiftelsens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen.

Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at stiftelsen ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Konklusjon om forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000, *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Sandvika, 23. februar 2017

BDO AS

Geirr F. Olsen
Statsautorisert revisor

“

RIO består av tidligere rusmisbrukere med høy kompetanse innen rusfeltet

RIO

RUSMISBRUKERNES INTERESSEORGANISASJON

Postboks 6609 St. Olavs plass, 0129 Oslo

Telefon: 99 26 10 78

E-post: post@rio.no

www.rio.no